

Consultatie over de ontwerp teksten tot omzetting van Richtlijn 2014/65/EU (MiFID II)

Toepassingsgebied:

De consultatie richt zich tot alle partijen die interesse hebben in het verstrekken van beleggingsdiensten of het verrichten van beleggingsactiviteiten in België, en in de activiteiten van de infrastructuur voor de markten voor financiële instrumenten.

Samenvatting/Doelstellingen:

Op verzoek van de minister van Financiën en van de minister van Economie en Consumenten organiseert de FSMA een consultatie om te peilen naar de mening van de verschillende actoren op de markt over meerdere ontwerp teksten tot omzetting van Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten voor financiële instrumenten en tot wijziging van Richtlijn 2002/92/EG en Richtlijn 2011/61/EU (hierna "MiFID II-richtlijn").

De consultatie heeft meer bepaald betrekking op de volgende vier teksten:

- een voorontwerp van wet over de infrastructuur voor de markten voor financiële instrumenten, dat de omzetting in Belgisch recht beoogt van de bepalingen van de MiFID II-richtlijn over de gereguleerde markten (art. 36 en art. 44 tot 56), de MTF's en de OTF's (art. 18 tot 20 en art. 31 tot 34), het toezicht op de posities in grondstoffenderivaten (art. 57 en 58) en de aanbieders van datarapporteringdiensten (art. 59 tot 66);
- een gewijzigde versie van de artikelen 26 tot 28ter van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten. De aangebrachte wijzigingen beogen de omzetting in Belgisch recht van de bepalingen van de MiFID II-richtlijn over de voor de beleggingsondernemingen geldende bedrijfsuitoefeningsvoorwaarden die ertoe strekken de beleggersbescherming te garanderen ("gedragsregels") (art. 23 tot 30);
- een gewijzigde versie van de wet van 25 oktober 2016 betreffende de toegang tot het beleggingsdienstenbedrijf en betreffende het statuut van en het toezicht op de vennootschappen voor vermogensbeheer en beleggingsadvies (hierna "wet van 25 oktober 2016"). De aangebrachte wijzigingen beogen de omzetting in Belgisch recht van de bepalingen van de MiFID II-richtlijn over de toegang tot het beleggingsdienstenbedrijf (art. 2 en 3) en over de vergunningsvoorwaarden en –procedure voor vennootschappen voor vermogensbeheer en beleggingsadvies (art. 5 tot 17);

Sommige bepalingen van artikel 16 van de MiFID II-richtlijn worden echter in Belgisch recht omgezet in artikel 27 en volgende van de voornoemde wet van 2 augustus 2002. Het gaat daarbij meer specifiek om artikel 16, lid 3, alinea 4 en 5, en lid 7, alinea 4 tot 6, en lid 10 van de MiFID II-richtlijn, dat in Belgisch recht wordt omgezet in artikel 27, § 2, tweede lid, § 3, tweede lid, en § 9, en in artikel 27bis, § 9, van de wet van 2 augustus 2002. Die regels vertonen

immers meer gelijkenissen met bedrijfsuitoefeningsvoorwaarden (“gedragsregels”) dan met vergunningsvoorwaarden.

- een voorontwerp van koninklijk besluit tot bepaling van nadere regels en modaliteiten tot omzetting van de Richtlijn betreffende markten voor financiële instrumenten. Dat voorontwerp van koninklijk besluit zorgt voor de omzetting in Belgisch recht van de bepalingen van Gedelegeerde Richtlijn (EU) .../... van de Commissie van 7 april 2016 tot aanvulling van Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad met betrekking tot het vrijwaren van financiële instrumenten en geldmiddelen die aan cliënten toebehoren, productgovernanceverplichtingen en de regels die van toepassing zijn op het betalen of het ontvangen van provisies, commissies en geldelijke of niet-geldelijke tegemoetkomingen.

Deze ontwerptekst zet ook voor de omzetting in Belgisch recht van de bepalingen van de MiFID II-richtlijn over de specifieke organisatorische vereisten voor de beleggingsondernemingen die zich met algoritmische handel bezighouden, die directe elektronische toegang verlenen tot een handelsplatform of die voor andere personen optreden als een *general clearing member* (artikel 17 van de MiFID II-richtlijn).

De bepalingen van de MiFID II-richtlijn over de vergunningsvoorwaarden voor beursvennootschappen worden in Belgisch recht omgezet in een voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen en beursvennootschappen, waarover de Nationale Bank van België een consultatie organiseert: <https://www.nbb.be/nl/financieel-toezicht/prudentieel-toezicht/consultaties>

De consultatie heeft geen betrekking op de omzetting van Titel VI van de MiFID II-richtlijn over de bevoegde autoriteiten.

Bij de omzetting in Belgisch recht wordt in globo geopteerd voor een getrouwe omzetting van de bepalingen van de MiFID II-richtlijn, waarbij – voor de door de MiFID II-richtlijn beheerste materies – zo weinig mogelijk vereisten bovenop die waarin de richtlijn voorziet, worden opgelegd. Die bepalingen zijn, ten behoeve van de leesbaarheid, grijs gemarkeerd in de ontwerpteksten.

Omwille van de continuïteit van het toezicht blijven bepaalde bestaande bepalingen echter behouden, voor zover zij niet indruisen tegen of onverenigbaar zijn met de bepalingen van de MiFID II-richtlijn. Die bepalingen zijn, ten behoeve van de leesbaarheid, geel gemarkeerd in de ontwerpteksten.

Ook worden bepaalde van de door de MiFID II-richtlijn aan de lidstaten geboden opties gelicht. Die bepalingen zijn, ten behoeve van de leesbaarheid, groen gemarkeerd in de ontwerpteksten.

- In artikel 4, § 5, van de wet van 25 oktober 2016 wordt de Koning gemachtigd om bepaalde personen die actief zijn in de sector van de energie en de emissierechten vrij te stellen van het statuut van beleggingsonderneming. Indien de Koning die vrijstelling zou formaliseren, zou hij de voor die ondernemingen geldende regels moeten vaststellen conform artikel 3, lid 2, van de MiFID II-richtlijn.
- Artikel 26, § 5, van de wet van 25 oktober 2016, dat de omzetting in Belgisch recht beoogt van artikel 16, lid 7, van de MiFID II-richtlijn, breidt de verplichting om telefoongesprekken of elektronische mededelingen op te nemen, uit tot telefoongesprekken of elektronische

mededelingen in verband met de verstrekking van diensten van beleggingsadvies. In de praktijk blijkt het immers moeilijk om de verstrekking van beleggingsadviezen los te koppelen, wanneer zij ook aanleiding geeft tot de verstrekking van diensten op het vlak van het in ontvangst nemen en doorgeven van orders of het uitvoeren van orders. Bovendien worden aan de verstrekking van die diensten in het kader van de MiFID II-richtlijn nog bijkomende vereisten gekoppeld, met name wanneer zij op onafhankelijke wijze worden verstrekt. De toename van het aantal telefonisch of per e-mail verstrekte diensten rechtvaardigt een registratie van de gesprekken en mededelingen over de verstrekking van die diensten, zodat de FSMA haar toezichtsbevoegdheden ter zake ten volle kan uitoefenen.

- In artikel 27bis, § 10, van de wet van 2 augustus 2002 wordt de Koning gemachtigd om de artikelen 24, lid 12, en 16, lid 11, van de MiFID II-richtlijn in Belgisch recht om te zetten, waarbij Hij, na advies van de FSMA en na een open raadpleging, bijkomende gedragsregels kan vaststellen met het oog op de versterking van de beleggersbescherming en van de goede werking en de integriteit van de markt, en, in uitzonderlijke omstandigheden, bijkomende vereisten kan opleggen inzake de bescherming van de activa van de cliënten.
- De huidige regeling in verband met het houden van geld en financiële instrumenten van cliënten door agenten in bank- en beleggingsdiensten zou verder worden toegepast, zoals toegestaan door artikel 29, lid 2, van de MiFID II-richtlijn.
- De regeling voor de makelaars in bank- en beleggingsdiensten zou, conform artikel 3, lid 1, van de MiFID II-richtlijn, als optionele vrijstelling kunnen worden gehandhaafd. Als gebruik zou worden gemaakt van die vrijstelling, zou dat echter tot vragen kunnen leiden, omwille van de omvang van de regels die, conform artikel 3, lid 2, van de MiFID II-richtlijn, op de vrijgestelde personen moeten worden toegepast. Die regels zouden immers een grondige aanpassing van de thans voor de makelaars geldende regeling vereisen, met als gevolg dat hun statuut nauwer zou gaan aanleunen bij dat van beleggingsondernemingen en dus niet noodzakelijk meer gerechtvaardigd zou zijn.
- Artikel 3, §§ 2 en 3, van het koninklijk besluit tot bepaling van nadere regels en modaliteiten tot omzetting van de Richtlijn betreffende markten voor financiële instrumenten breidt het begrip "in aanmerking komende tegenpartij" uit tot de ondernemingen die als professionele cliënten moeten worden aangemerkt in de zin van bijlage II, afdeling I, lid 1 tot 3, van de MiFID II-richtlijn, alsook tot soortgelijke entiteiten uit derde landen. Op die manier zou de Belgische wetgever gebruik kunnen blijven maken van de nationale opties waarvan sprake in artikel 30, lid 3 en 4, van de MiFID II-richtlijn en in artikel 71, lid 1, van de Gedelegeerde verordening van 25 april 2016 houdende aanvulling van Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de door beleggingsondernemingen in acht te nemen organisatorische eisen en voorwaarden voor de bedrijfsuitoefening en wat betreft de definitie van begrippen voor de toepassing van genoemde richtlijn.
- De thans geldende regeling voor de beleggingsondernemingen die ressorteren onder het recht van derde Staten en die beleggingsdiensten verstrekken in België zonder er gevestigd te zijn, blijft behouden mits de lijst van de categorieën van cliënten aan wie zij hun diensten mogen verstrekken, wordt aangepast om ze in overeenstemming te brengen met het begrip "professionele cliënt" in de zin van de MiFID II-richtlijn. Toch blijven bepaalde categorieën van cliënten die niet als in aanmerking komende tegenpartijen of als professionele cliënten in de

zin van de MiFID II-richtlijn worden aangemerkt, op die lijst staan. Het gaat daarbij inzonderheid om de in België gevestigde personen die de nationaliteit hebben van de staat van herkomst van de betrokken beleggingsonderneming of van een staat waar die beleggingsonderneming een bijkantoor heeft gevestigd, op voorwaarde dat de beleggingsonderneming, met betrekking tot de beleggingsdiensten die zij in België aanbiedt of verstrekt, in haar staat van herkomst of in de betrokken staat van vestiging aan een soortgelijk toezicht is onderworpen als het toezicht dat op de Belgische beleggingsondernemingen wordt uitgeoefend.

- In punt II van bijlage A bij het ontwerp van koninklijk besluit tot bepaling van nadere regels en modaliteiten tot omzetting van de Richtlijn betreffende markten voor financiële instrumenten wordt de Koning gemachtigd om specifieke criteria goed te keuren voor de beoordeling van de deskundigheid en kennis van de gemeenten en de lokale overheden die vragen om als professionele cliënten te worden behandeld. Die criteria zouden de reeds in de bijlage opgesomde criteria kunnen vervangen of vervolledigen.
- Artikel 48, lid 9, alinea 3, van de MiFID II-richtlijn biedt de lidstaten de mogelijkheid om hogere vergoedingen op te leggen voor het plaatsen van een order dat naderhand wordt geannuleerd dan voor het plaatsen van een order dat wordt uitgevoerd, en om een hogere vergoeding op te leggen aan deelnemers met een hoge verhouding van geannuleerde orders tot uitgevoerde orders en voor deelnemers die een hoogfrequentie algoritmische handelstechniek aanwenden, om de extra belasting van de systeemcapaciteit te weerspiegelen. In het voorontwerp van wet over de infrastructuren voor de markten voor financiële instrumenten wordt gebruik gemaakt van die optie.

Een Nederlandse vertaling van de omzettingsteksten zal tijdens de consultatieronde worden gepubliceerd.

Praktische modaliteiten van de consultatie:

De consultatie loopt tot en met 20 januari 2017. Alle geïnteresseerde partijen kunnen aan de consultatie deelnemen. Opmerkingen over de ontwerpteksten kunnen per e-mail worden verstuurd naar volgend adres: Consult1@fsma.be. De antwoorden van de deelnemers aan de consultatie zullen niet individueel worden bekendgemaakt.

Bijlagen:

- [Voorontwerp van wet over de infrastructuren voor de markten voor financiële instrumenten;](#)
- [Voorontwerp tot wijziging van de artikelen 26 tot 28ter van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten ;](#)
- [Voorontwerp tot wijziging van de wet van 25 oktober 2016 betreffende de toegang tot het beleggingsdienstenbedrijf en betreffende het statuut van en het toezicht op de vennootschappen voor vermogensbeheer en beleggingsadvies;](#)
- [Voorontwerp van koninklijk besluit tot bepaling van nadere regels en modaliteiten tot omzetting van de Richtlijn betreffende markten voor financiële instrumenten.](#)